

intelligent procurandam; porumque usu publico beneficio potentes, curam reparacionis ac sollicitudinem ad se non ambigant pertinere. Ita enim splendor operis, & civitatis munitio, cum privato usu & utilitate fervabitur. Dat. prid. Non. April. LUCIO V. C. CONS. 413.

De reditibus domuum, & officinarum, que sunt in porticibus Zeuxippi.

19. Idem AA. Severino P. P. Quia 2 plurimae domus cum officinis suis in porticibus Zeuxippi esse memorantur: reditus memoratorum locorum pro quantitate, que placuit, ad prebendam luminaria 3, & adificia ac recta reparanda 4, regie hujus urbis lavacro sine aliqua jubemus excusatione conferri. Datum 7. Idib. Januar. VICTORE V. C. CONS. 424.

De angiportis & porticibus.

20. Imp. THEODOSIUS & VALENTINIANUS AA. Cyro Prefecto urbi 5.

Qui 6 sine auctoritate divini scripti ad iudicium tue celsitudinis destinandi, angiportus 7 integros vel partes suis domibus includerunt, seu porticus usurparunt 8, proculdubio jura pristina sacratissime reddere civitati [jubemus]: multa [aut] quinquaginta librarum non defutura, si quis posthac in similiem audaciam prodire tentaverit. Dat. Kalend. Novemb. THEODOSIO A. XVII. & VALENTINO CONS. 439.

De Basilica.

21. Idem AA. Cyro P. V. Basilicam 9 inauratam & marmoribus decoratam, liberam in perpetuum manere, neque alicujus imaginis, aut picturam cujuslibet honoris tabularum obumbratione fuscari jubemus, neque in aliqua parte ejusdem basilice tabulato quidquam opere stationes 10, ergasteriave constitui facimus. Illud quoque decernimus, ne in eam equos 11 liceat intramitti, vel nuptias celebrari. Dat. II. Kalend. Febr. Constantino. VALENT. A. V. & ANATOLIO CONS. 440.

De novis operibus non inchoandis, antequam imperfecta perficiantur.

22. Imp. LEO A. Erythrio.

Nemini 12 iudicium liceat in hac incluta urbe, vel in provinciis nova opera inchoare: priusquam 13 ea, que incepta invenerit a decessore vel predecessoribus suis, vetustate diruta, aut desidia derelicta, diligenti studio instantiaque compleverit: cum ex hoc plurimum laudis acquirat, si ea culta & perfecta reddiderit, que vetusta sunt, & instaurationem requirunt, queque ab aliis initiata & imperfecta refederant. Dat. 2. Kalend. Martii. Constantino. MARIANO & ZENONE CONS. 469.

De flevitara Graeca constitutio id continens, quod primo cap. l. 26. sup. de episcop. aud. caeteris, quod miror Anton. August. non advertisse: illius ergo constitutionis prior pars hic videatur.

TIT. XIII. DE RATIOCINIIS OPERUM PUBLICORUM ET DE PATRIBUS CIVITATUM.

Provinciarum rectores & ceteri viri spectabiles prohibentur discussores esse operum publicorum: & etiam siliquam pro solido recipere, ut olim faciebant: hujus rei cura deincepsuribus civitatibus immutetur. Salic.

1. Imp. ZENO A. ARCADIO P. P.

Jubemus provinciarum quidem rectores 16 & singule Duceces viros spectabiles iudices, id est, Praefectum Augustalem, & Comitum Orientis, & utrosque Praefectos, & Vicarios, una cum suis apparitoribus pro tenore generalium magnifice tue sedis dispositionum, discutendis 17 publicis operibus, vel aqueductibus qui ex civibus reditibus, vel a quolibet spontanea munificentia facti sunt, vel fuerint, modis omnibus abstinere: nec aliquid quolibet modo, vel quolibet tempore in discutendo civiles reditus, vel facta opera, vel quae fieri adsolent, unam siliquam sibi ex singulis erogandis solidis vindicando, aut quodcumque lucrum captando, cum hujusmodi rebus habere commune, utpote patribus 18 civitatum, & curae eorum deputatis. Qui vero opus aliquid pro sua liberalitate se facturos promiserint, licet certum sit eos [ex sola 19] pollicitatione, vel pactione ad implendum suae munificentiae opus necessi-

1 Praefecto urbi. l. 2. c. Theod. h. l. 2. d. l. 52. 3 De sumptibus ad prebendam luminaria adificia & recta reparanda adde l. 11. sup. h. l. ante que scripsi ad l. 2. §. de aedificiis. 4 Reparaanda gratia scripsi supra lavacro, d. l. 52. 5 Et de consiliis delegato. Novell. Theod. tit. 10. c. 63. Ecl. 2. c. 2. 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

tate juris teneri: nullum tamen eos, vel heredes eorum super factis opere ratiociniam, vel discussionem aliquam, utpote non integram promissam quantitatem ad id opus erogatum, vel inutiliter facta opere, aut alia quocumque ratione, quocumque modo, quocumque tempore inquietudinem sustinere concedimus. Quod si vir clarissimus provinciae moderator, vel ejus officium, reditus publicos, vel opera publica contra vetitum discutendo, vel unam siliquam, aut quolibet ex iisdem reditibus, vel operibus vindicando, quocumque nostrae legis precepta transierit, quinque quidem officii primario exilio damnavi perpetuo, bona sua civitati, quam laeserit, non dubitent vindicanda: Rector vero provinciae quinquaginta librarum ferietur dispendio: Hac eadem pona Spectabilibus quoque Judicibus (licet illi digne dignitate fuerint decorati) & eorum officii licet superius dictum est) imminente. Dat.

TIT. XIV. DE PIGNORIBUS ET HYPOTHECIS.

De pignoris cessione.

1. Imp. SEVERUS & ANTONINUS AA. Timotheo.

Debitor, qui pignoribus profutur esse creditoribus credere 21, nihilo magis liberabitur. PP. 5. Kalend. Mart. SEVERO A. II. & ALBINO CONS. 195.

De eo, cui quadam specialiter, & universa bona generaliter obligata sunt.

2. Idem AA. Lucio.

Quamvis constet specialiter 22 quedam & universa bona generaliter adversarium tuum pignori accepisse, & aequale jus in omnibus habere: iudicium tamen temperanda est. Ideoque si 23 certum est, posse eum ex his, quae nominatim 24 ei pignori obligata sunt, universum redigere debitum: ea, quae postea ex eisdem bonis pignori accepti, interim tibi 25 non 26 auferri Praes [provincia] jubebit. PP. 2. Kal. Jul. CHILONE, & FRONE CONS. 207.

De acquirenda possessione.

3. Idem AA. Maximo.

Creditoribus, qui non reddita sibi pecunia, conventionis 27 legem 28, ingressi possessionem 29, exercent, vim quidem facere non videntur: attamen 30 auctoritate Praefidis possessionem adipisci debent 31. PP. Kal. Maji, ANTONINO A. II. & GETA II. CONS. 206.

Si debitor se dicat vi coactum pignori dare.

4. Idem AA. Bello.

Cum te pecuniam accepisse, & agros tuos obligasse fatearis: non habet rationem, quod queris vi 32 te coactum pignori dare. Si igitur recipere vis rem tuam, solve creditori [tuo] pecuniam debitam. Dat. 3. Kal. Junii, ANTONINO A. III. & GETA III. CONS. 209.

An sententia lata contra debitorem praevaleat creditori.

5. Imp. ANTONINUS A. Domitio.

Praes 33 provincia viri clarissimi jus pignoris tui exequentem te audiet. Nec 34 ubi obert sententia adversus debitorem tuum dicta, si eum collisisse 35 cum adversario tuo, aut ut dices non causa cognita, sed praescriptio 36 superatum esse constitit. PP. Idib. Majis, ROMULUS & ASPRUS CONS. 213.

De eo, quod propter pignus debitor solvit.

6. Idem A. Quinto.

In summa debiti computabitur etiam id, quod propter possessionem pignori data ad collationem 37 viarum munitiarum, vel quolibet aliud necessarium 38 obsequium praestitisse 39 creditorum constitit. PP. 3. Kal. Augusti. ANTONINO A. IV. & ALBINO CONS. 214.

De usucapione.

7. Imp. GORDIANUS A. Martiano.

Usucapio 40 pignoris 41 conventionem 42 non extinguit 43. PP. Non. Septemb. PIO & FONTIANO CONS. 214.

16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

Per sententiam latam in personali, non intelligitur creditoris satisfactum: & ideo potest agere hypothecaria. Bald.

8. Idem A. Felto.

Quamvis personali 44 actione expertus adversus eum vel fidejussorem seu mandatorem ejus fecerit 45 condemnationem 46 pignoris tamen adhuc habes 47 persecutionem 48. PP. Id. Mart. GORDIANO A. & AVIOLA CONS. 240.

De eo, ad quem pignoris dominium translatum est.

9. Idem A. Attico.

Si dominium ejus possessionis, quae pignori data esset, a debitrice domina ad te translatum est, eamque postea creditor, vel ejus heredes detinere coeperunt 49 vindicam eam rem, Praeide provinciae curante, ut fructum 50 deducta 51 ratione, residuoque a te oblato, si fuerit satisfactum, ea possessio tibi reddatur. PP. 3. Kalend. Octobr. GORDIANO A. & AVIOLA CONS. 240.

De debitorum conventione.

10. Imp. DIOCLETIANUS & MAXIMIANUS AA. & CC. Alexandro.

Debitores praesentes prius 52 denunciationibus conveniendi sunt. Igitur si 53 conventio debito factis non fecerint, persequenti tibi pignora seu hypothecas, quae instrumentum specialiter comprehensas esse dicis, competentibus actionibus Rector provinciae auctoritatis suae auxilium impartiri non dubitabit. Dat. 14. Kal. Febr. ipis 17. & 111. AA. CONS. 290.

De nominatoribus.

11. Idem AA. & CC. Euphrino.

Nominati 54 pignori capere sine 55 praefidis auctoritate res nominari non licet. S. 1. Id. Mart. AA. & CONS.

De instrumentum confecto.

12. Idem AA. & CC. Eusebio.

Si uxor tua pro pecunia, quam accepit mutuo, res proprias obligavit pignori, eique tu successisti 56: licet instrumentum ejus facti testimonium collatum non sit: soluto [tamen] debito, creditorem de his tibi reddendis solenni jure convenies. S. 5. Kal. April. AA. CONS.

De pignore dato in fontium.

13. Idem AA. & CC. Matrona.

Cum dominum non 57 minorem vigintiquinque annis ea, quae obligaverat tibi, jure 58 dominii possidere permittis, & in solutum dedisti, precibus significis: domine contractus & voluntas ad firmitatem tibi firmis. S. 3. Kal. Maji, HERACLIA, AA. CONS.

De concurrentibus actionibus.

14. Idem AA. & CC. Apiano.

Distractus 59 a debitoribus pignorum, creditores potestatem habere 60, utrumque personali obligatis tibi, a pignora possidentes in rem actione convenire velint, non est incerti juris. S. Kalend. Maji, HERACLIA, AA. CONS.

In AUTHENT. de litigiis. §. ab hoc autem. coll. 8. tit. 13. al. 28. Novell. 112. cap. 1.

Hoc ita, si 61 debitor ei non satisfaciatur ex pretio rei vendita: quod ut sit permissus ei vendere.

Debitorem non posse deteriorem facere creditoris conditionem.

15. Idem AA. & CC. Basilide.

Debitorem neque 62 vendentem, neque donantem, neque legantem, vel fideicommissum relinquentem, posse deteriorem 63 facere creditoris conditionem certissimum est. Unde si tibi obligatum rem probare posse confidis, pignora persequi debes. S. 5. Non. Maji, HERACLIA, AA. CONS.

De eo, qui pecuniam alienam creditit.

16. Idem AA. & CC. Heroidi.

Et si frater tuus non suam, sed ad te pertinentem 64 pecuniam mutuatam suo nomine dedit, ac pignus accepit: tamen tibi pignoris obligationem querere non potuit. S. 3. Idus Maji, HADRIANOPOLI, AA. CONS.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

De pignoribus & hypothecis.

De re emptae ex pecunia credita.

17. Idem AA. & CC. Pontico.

Quamvis ea pecunia, quam a te mutuo 21 frater tuus accepit, comparaverit praedium: tamen nisi 22 specialiter vel generaliter hoc tibi obligaverit, tuae pecuniae numeratio in causam pignoris non deduxit: Sane personali actione debitum apud Praefidem petere non prohiberis. S. 12. Kal. Jun. AA. CONS.

Adionem hypothecariam esse in rem.

18. Idem AA. & CC. Eudodio.

Pignoris vel hypothecae persecutio in 23 rem est. S. Kalend. Decemb. SIRMII, AA. CONS.

De vi majore, dolo, culpa & custodia.

19. Idem AA. & CC. Maximo.

Sicut 24 vim 25 majorem pignorum creditor praestare non habet necesse: ita dolum 26, & culpam, sed & custodiam 27 exhibere cogitur. Datum 17. Kalend. Januar. AA. CONS.

Si creditor non petat.

20. Idem AA. & CC. Alexandro.

Creditor ad petitionem [debiti] urgeri jure minime 28 potest. Quapropter eo quod vos heredibus Eudodiani debere confiditis, oblatore 29, & si non velit accipere, consignato atque deposito: de reddendo pignore hos Praefidali notione convenite. PP. 17. Kal. Febr. AA. CONS.

Si extraneus debitum solverit.

21. Idem AA. & CC. Vieto.

Res obligatas exteris 30 debito soluto liberando, datum petere, non eorum dominum adipisci potest. Dat. 2. Kalend. Novemb. RETIARIA, CC. CONS.

De secundo creditore.

22. Idem AA. & CC. Antiochiano.

Secundus 31 creditor offerendo priori debitum, confirmat sibi pignus: & a debitore fortem ejusque tantum utras, quae fuissent praestanda, non etiam usurarium utras accipere potest. PP. 3. Id. Decembr. NICOMEDIA, CC. CONS.

De remissione pignoris.

23. Idem AA. & CC. Macedoniano.

Majore annis vigintiquinque pignoris conventionem remissam, cum hoc solum 32 pactum, vel iudicium 33 secundum ipsius voluntatem teatur, persequi non potest. S. 18. Kal. Jan. NICOMEDIA, CC. CONS.

De concurrentibus actionibus.

24. Idem AA. & CC. Marco.

Persecutione pignoris omnia 34, debitorum actione personali convenire urgeri non potest. S. 15. Kal. Jan. NICOMEDIA, CC. CONS.

In AUTH. de fidejuss. §. sed neque ad res. col. 1. tit. 4. Novell. 4. cap. 2.

Hoc si 35 debitor possidet a alio vero possidente inhibitor hypothecaria, donec personaliter aditam se eam suo §. intercesserit. Et si nec ex hypothecae debitoris satisfiat, tunc demum intercesserit hypothecae, si qua sunt, petatur: Quod jus §. in hereditibus locum habet.

De morte servi pignorat.

25. Idem AA. & CC. Dracontio.

Servo, qui fuerat pignori obligatus, defuncto 36: debiti permanet integra petitio. Dat. 6. Kal. Jan. NICOMEDIA, CC. CONS.

De servo pignurato abrepto.

26. Idem AA. & CC. Mauritio.

Si tibi notarium 37 pignoris titulo debitor tuus obligavit: eum, a quo mancipium abreptum 38 proponis, apud Rectorem provinciae conveni. S. 4. Kalend. Jan. SIRMII, CC. CONS.

De militia.

27. Imp. JUSTINIANUS A. Mennae P. P.

Super 39 hypothecis, quas argenti distractores, vel metaxarii 40, vel creditor non agnovit, sed dolum, culpam & custodiam tantum. Syn. tit. 6. §. 11. 25. l. 4. §. 6. §. de pign. actio. 26. l. 2. §. de reg. jur. l. 1. §. de pign. act. 27. §. de pign. act. 28. §. de pign. act. 29. §. de pign. act. 30. §. de pign. act. 31. §. de pign. act. 32. §. de pign. act. 33. §. de pign. act. 34. §. de pign. act. 35. §. de pign. act. 36. §. de pign. act. 37. §. de pign. act. 38. §. de pign. act. 39. §. de pign. act. 40. §. de pign. act. 41. §. de pign. act. 42. §. de pign. act. 43. §. de pign. act. 44. §. de pign. act. 45. §. de pign. act. 46. §. de pign. act. 47. §. de pign. act. 48. §. de pign. act. 49. §. de pign. act. 50. §. de pign. act. 51. §. de pign. act. 52. §. de pign. act. 53. §. de pign. act. 54. §. de pign. act. 55. §. de pign. act. 56. §. de pign. act. 57. §. de pign. act. 58. §. de pign. act. 59. §. de pign. act. 60. §. de pign. act. 61. §. de pign. act. 62. §. de pign. act. 63. §. de pign. act. 64. §. de pign. act. 65. §. de pign. act. 66. §. de pign. act. 67. §. de pign. act. 68. §. de pign. act. 69. §. de pign. act. 70. §. de pign. act. 71. §. de pign. act. 72. §. de pign. act. 73. §. de pign. act. 74. §. de pign. act. 75. §. de pign. act. 76. §. de pign. act. 77. §. de pign. act. 78. §. de pign. act. 79. §. de pign. act. 80. §. de pign. act. 81. §. de pign. act. 82. §. de pign. act. 83. §. de pign. act. 84. §. de pign. act. 85. §. de pign. act. 86. §. de pign. act. 87. §. de pign. act. 88. §. de pign. act. 89. §. de pign. act. 90. §. de pign. act. 91. §. de pign. act. 92. §. de pign. act. 93. §. de pign. act. 94. §. de pign. act. 95. §. de pign. act. 96. §. de pign. act. 97. §. de pign. act. 98. §. de pign. act. 99. §. de pign. act. 100. §. de pign. act.